Euroopa Ombudsman

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [Linki]. *Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolsel lingil (inglise keel). Lisateave on meie* keele- ja tõlkepoliitikas [Linki].

Otsus juhtumi 1953/2008/MF kohta - Väidetav suutmatus maksta ülalpeetava lapse toetust tagantjärele

Otsus
Juhtum 1953/2008/MF - **Alguskuupäev: {0}** 30/07/2008 - **Soovitus** 07/09/2009 - **Otsuse kuupäev: {0}** 18/10/2010

Kaebuse esitaja on parlamendi ametnik, kellel on puudega laps. Lapse puudest tulenevalt maksti kaebuse esitajale personalieeskirjadega ettenähtud kahekordset ülalpeetava lapse Euroopa Liidu toetust ning peale selle riiklikku toetust.

Parlament leidis, et mõlemad toetused on samalaadsed, ning vähendas Euroopa Liidu kahekordse toetuse summat riikliku toetuse summa võrra. Parlament tegi seda hoolimata asjaolust, et kaebuse esitaja oli palunud otsust mitte teha enne, kui Euroopa Kohus on lõpetanud sarnast küsimust käsitleva kohtuasja arutamise. Mõni kuu hiljem leidis kohus, et toetused ei ole samalaadsed. Selle otsuse põhjal taotles kaebuse esitaja parlamendilt ülalpeetava lapse kahekordse toetuse maksmist tagantjärele. Parlament keeldus, põhjendades, et kohtuotsus kehtis üksnes kohtumenetluse osapoolte suhtes.

Kaebuse esitaja väitis oma kaebuses, et parlament ei käitunud õiglaselt ja kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Keeldudes talle ülalpeetava lapse kahekordset toetust tagantjärele täiel määral välja maksmast, ei võtnud parlament tema sõnul eespool nimetatud kohtuotsust piisavalt arvesse.

Ombudsman leidis, et isegi kui parlamendil ei ole õiguslikku kohustust rakendada kohtuotsust ametnike suhtes, kelle olukord on samasugune, ent kes ei olnud kohtumenetluse osapool, ei ole tal õiguslikke takistusi kohaldada nende ametnike suhtes kohtu tõlgendust Euroopa õigusest. Peale selle, et see on täiesti seaduslik, on see ka kooskõlas hea halduse põhimõttega. Ombudsman leidis, et parlamendi keeldumine hüvitada kaebuse esitajale ülalpeetava lapse kahekordse Euroopa Liidu toetuse ebaseaduslik vähendamine on haldusomavoli. Parlamendi käitumist raskendas asjaolu, et kaebuse esitaja oli konkreetselt palunud oodata enne vähendamist ära kohtu otsus ning parlament ei olnud seda teinud.

Seepärast tegi ombudsman soovitusettepaneku, mille kohaselt *„parlament peaks maksma kaebuse esitajale ülalpeetava lapse kahekordse toetuse ajavahemiku 1. märts 2004 kuni 1. aprill 2005 eest tagantjärele summas 5500 eurot."*

Parlament lükkas soovitusettepaneku tagasi.

Ombudsman rõhutas puuetega laste vanematele makstavate toetuste sotsiaalset tähtsust ning kinnitas haldusomavoli tuvastamist. Ta lõpetas juhtumi kriitilise märkusega. Ombudsman teatas ka parlamendi petitsioonikomisjonile parlamendi haldustalituste seisukoha laste ja puuetega inimeste põhiõiguste küsimuses.

Kaebuse taust

1. Kaebuse esitaja poeg sündis 1979. aastal. Ta on vaimse puudega.

2. Kaebuse esitaja on Euroopa Parlamendi ametnik. Vastavalt personalieeskirjade [1] artikli 67 lõikele 3 maksis parlament ajavahemikul 1992–2004 kaebuse esitajale igakuist ülalpeetava lapse kahekordset toetust summas 521 eurot. Lisaks maksis Luksemburgi vastastikuse abi fond 16. aprilli 1979. aasta Luksemburgi seaduse alusel kaebuse esitajale tema puudega lapse seadusliku esindajana eritoetust puudega laste eest (edaspidi „Luksemburgi toetus"). See oli 553 eurot kuus.

3. Märtsil 2004 teatas parlamendi individuaalsete õiguste üksuse juhataja kaebuse esitajale, et personalieeskirjade [2] artikli 67 lõige 2 ei võimalda Euroopa hüvitiste kattumist muudest allikatest saadud hüvitistega. Üksikisikute õiguste üksuse juhataja märkis seejärel, et alates 1. märtsist 2004 arvatakse tema puudega lapse eest makstav Luksemburgi toetus kahekordse ülalpeetava lapse toetusest maha, kuna need kaks toetust olid sama laadi. Seetõttu ei saanud kaebuse esitaja kahekordse ülalpeetava lapse toetust üldse, sest see oli Luksemburgi toetusest väiksem.

4. Teine parlamendi ametnik (W.), kelle laps on samuti vaimse puudega, esitas 2. veebruaril 2004 Esimese Astme Kohtule (CFI) taotluse parlamendi otsuse peale arvata Luksemburgi toetus maha parlamendi makstavast kahekordse ülalpeetava lapse toetusest (W. vs. *parlament*) [3] .

5. 16. juunil 2004 esitas kaebuse esitaja personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel parlamendi 25. märtsi 2004. aasta otsuse peale kaebuse. Kaebuses vaidlustas ta Luksemburgi toetuse mahaarvamise talle personalieeskirjade alusel makstavast kahekordsest ülalpeetava lapse toetusest ning palus ametisse nimetaval asutusel lükata tema kaebuse kohta otsuse tegemine eespool nimetatud poolelioleva kohtuasja valguses edasi.

6. Septembri 2004. aasta kirjaga lükkas parlament kaebuse esitaja artikli 90 lõike 2 alusel

esitatud kaebuse tagasi põhjendusel, et need kaks saastekvooti olid sama laadi. Lisaks keeldus parlament pooleliolevat juhtumit arvesse võttes oma otsust edasi lükkamast, kuid ei põhjendanud oma keeldumist.

7. Esimese Astme Kohus jättis W. taotluse rahuldamata. Seejärel esitas W. apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule. Oma 18. detsembri 2007. aasta otsuses [4] (edaspidi „kohtuotsus“) otsustas Euroopa Kohus, et võttes arvesse selle eesmärki ja eesmärki, ei ole Luksemburgi puudega lapse toetus sama laadi kui parlamendi poolt personalieeskirjade artikli 67 lõike 3 kohaselt makstav kahekordse ülalpeetava lapse toetus. Parlamendilt mõisteti apellandile tagasiulatuvalt välja vastav kahekordne ülalpeetava lapse toetus ja kogunenud intress.

8. Kaebuse esitaja esitas 21. jaanuaril 2008 parlamendile personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 alusel taotluse. Kohtuotsuse alusel palus ta parlamendil maksta talle kahekordse ülalpeetava lapse toetust ning ajavahemikul 1. märtsist 2004 kuni 1. aprillini 2005 saadud toetust.

9. Kaebuse esitaja esitas 7. veebruaril 2008 taotluse kahekordse ülalpeetava lapse toetuse saamiseks ilma Luksemburgi toetust maha arvamata. 4. märtsi 2008. aasta otsusega anti see kaebuse esitajale alates 1. jaanuarist 2008.

10. Kaebuse esitaja esitas 1. märtsist 2004 kuni 1. aprillini 2005 veel ühe nõude maksta summad, mille parlament arvas maha enne kohtuotsust. Need mahaarvamised tehti kahekordse ülalpeetava lapse toetusest personalieeskirjade artikli 67 lõike 2 alusel.

11. Euroopa Parlamendi individuaalsete õiguste üksuse juhataja lükkas 15. veebruaril 2008 kaebuse esitaja taotluse tagasi põhjendusel, et tagasiulatuvat tasumist käsitlevat kohtuotsust kohaldatakse ainult poolte vahel ja seda ei saa kaebuse esitaja juhtumi puhul kohaldada. Parlament märkis lisaks, et 4. märtsil 2008 teatas üksikisikute õiguste üksuse juhataja kaebuse esitajale, et *tal on alates 1. jaanuarist 2008 õigus saada kahekordset ülalpeetava lapse toetust.*

12. Kaebuse esitaja esitas 5. märtsil 2008 parlamendile personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel teise kaebuse. Kaebuse esitaja tugines kohtuotsuse *erga omnes* kohaldamisele.

13. Parlament lükkas 16. juuni 2008. aasta kirjaga artikli 90 lõike 2 alusel esitatud kaebuse tagasi põhjendusel, et kohtuotsust ei saa pidada uueks sisuliseks asjaoluks. Seetõttu ei olnud võimalik kaebuse esitaja juhtumi puhul asutusesiseste õiguskaitsevahendite tähtaegu uuesti avada.

14. Juulil 2008 pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole.

Uurimise ese

15. Kaebuse esitaja väitis oma kaebuses, et parlament ei tegutsenud õiglaselt ja kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Selle väite toetuseks väitis kaebuse esitaja, et parlament ei

võtnud kohtuotsust piisavalt arvesse, kui ta keeldus tagasiulatuvalt maksmast talle kogu kahekordse ülalpeetava lapse toetust perioodi eest, mil seda vähendati.

16. Kaebuse esitaja nõudis, et parlament maksaks talle summad, mis ta arvas ajavahemikul 1. märtsist 2004 kuni 1. aprillini 2005 maha kahekordse ülalpeetava lapse toetusest, mida parlament maksis tema puudega lapse eest makstava Luksemburgi toetuse eest.

Uurimine

17. Juulil 2008 algatas ombudsman kaebuse esitaja väidete ja väidete uurimise.

18. Parlament edastas oma arvamuse 11. novembril 2008. Ombudsman edastas selle kaebuse esitajale koos märkuste esitamise kutsega, mille ta saatis 25. novembril 2008.

19. Pärast arvamuse ja tähelepanekute hoolikat kaalumist esitas ombudsman 7. septembril 2009 soovituse projekti vastavalt oma põhikirja artikli 3 lõikele 6.

20. Parlament saatis 18. jaanuaril 2010 oma põhjendatud arvamuse. Ombudsman edastas selle vastuse kaebuse esitajale koos kutsega esitada märkusi. Kaebuse esitaja saatis oma märkused 1. märtsil 2010.

Ombudsmani analüüs ja järeldused

A. Väidetav ebaõiglane kohtlemine

Ombudsmanile esitatud argumendid

21. Kaebuse esitaja väitis, et parlament ei tegutsenud õiglaselt ja kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Selle väite toetuseks väitis kaebuse esitaja, et parlament ei võtnud kohtuotsust piisavalt arvesse, kui ta keeldus tagasiulatuvalt maksmast talle kogu kahekordse ülalpeetava lapse toetust perioodi eest, mil seda vähendati.

22. Kaebuse esitaja nõudis, et parlament maksaks talle summa, mille ta arvas alates 1. märtsist 2004 kuni 1. aprillini 2005 maha kahekordse ülalpeetava lapse toetusest, mida ta oli maksnud kaebuse esitajale, kuna ta sai oma puudega lapse eest Luksemburgi toetust.

23. Parlament märkis oma arvamuses, et ta lükkas *osaliselt* [5] artikli 90 lõike 2 alusel esitatud 27. septembri 2004. aasta kaebuse tagasi. Tol ajal kehtinud väljakujunenud kohtupraktika kohaselt oli personalieeskirjade artikli 67 lõikes 2 ette nähtud hüvitiste mittekatmise reegli rakendamine õigustatud [6] , kuna need kaks toetust olid oma olemuselt võrreldavad ja neil oli sama eesmärk: „ *nii seadusjärgne toetus kui ka Luksemburgi toetus“ olid selgelt ette nähtud*

selleks, et aidata katta raske puudega isiku eest hoolitsemiseks vajaliku abi ja hooldusega seotud kulusid. 2004. aastal ei kasutanud kaebuse esitaja siiski personalieeskirjade [7] artikli 91 lõikes 3 ette nähtud edasikaebamise menetlust, mida ta oleks võinud kasutada parlamendi otsuse vaidlustamiseks. Selle tulemusena muutus otsus tema olukorra kohta lõplikuks.

24. *Kohtuasjas W. vs. parlament* leidis Euroopa Kohus, et Luksemburgi toetus *ei ole sarnane* personalieeskirjade artikli 67 lõikes 3 ette nähtud kahekordse ülalpeetava lapse toetusega. Parlamendilt mõisteti välja lapsetoetuse võlgnevused, mida hageja W. oleks pidanud saama alates 1. juulist 2003. Võttes arvesse kohtuotsust, millega tühistati Esimese Astme Kohtu otsus [8] , otsustas parlament muuta oma halduspraktikat.

25. Parlament leidis siiski, et kaebuse esitajale kõnealuste hüvitiste maksmist ei saa nõuda tagasiulatuvalt. Kohtuotsus ei olnud kohaldatav kohtuasja kolmandatele isikutele, kelle suhtes ei saa kohtuotsusel olla tagasiulatuvat õigusmõju. Kohtuotsus oli kohaldatav ainult kohtuasja poolte suhtes.

26. Parlament viitas kohaldatavale kohtupraktikale [9] , milles on sätestatud, et peale Euroopa Kohtu menetluse tegelike poolte on tühistava Euroopa Kohtu otsuse õiguslikud tagajärjed ainsad isikud, keda tühistatud akt otseselt puudutab. Selline kohtuotsus saab nende isikute jaoks olla üksnes uus asjaolu.

27. Kaebuse esitaja ei osalenud *kohtuasjas W. vs. parlament* . Seetõttu ei puudutanud Euroopa Kohtu tühistatud meetmed teda otseselt. Seega ei kujutanud kohtuotsus endast uut asjaolu. Peale selle oli tema kaebuse rahuldamata jätmise peale kaebuse esitamise tähtaeg 2004. aastal möödunud. Selle tulemusena muutus parlamendi 25. märtsi 2004. aasta haldusotsus lõplikuks ja seda ei saa muuta. Kaebuse esitaja ei saa võrdse kohtlemise põhimõtte alusel väita, et kohtuotsust kohaldatakse tagasiulatuvalt tema isiklikule olukorrale, ega nõuda kahekordse ülalpeetava lapse toetusest maha arvatud summade tagastamist.

Ombudsmani hinnang, mille tulemusel koostati soovituse projekt

28. On vaieldamatu, et kohtuotsus, millega tühistati parlamendi otsus W. kohtuasjas ja määrati tagasiulatuv makse, oli õiguslikult siduv ainult menetlusosalistele. Väljakujunenud kohtupraktikat piiravad seega vaidlusaluse asja isiklikud, materiaalsed ja ajalised piirid.

29. Isegi kui kohtuotsusel ei ole otsest *erga omnes* efekti *de jure* , ei ole välistatud, et kohtuotsusel võib olla *tegelik erga omnes* mõju . Isegi kui parlament ei ole õiguslikult kohustatud kohtuotsust täitma ametnike suhtes, kes on sarnastes tingimustes, kuid kes ei ole kohtuasja pooled, ei ole parlament kindlasti õiguslikult takistanud kohaldamast Euroopa Kohtu tõlgendust Euroopa õiguse kohta sellistele ametnikele. See ei oleks mitte ainult täiesti seaduslik, vaid oleks kooskõlas ka hea halduse põhimõtetega [10] .

30. Kohtuotsuse punktis 99 [11] otsustas Euroopa Kohus, et puudega laste vanematele

makstav Luksemburgi puudega inimeste toetus ja Euroopa kahekordse ülalpeetava lapse toetus ei ole sama laadi. Parlamendi 25. märtsi 2004. aasta otsus oli seega õigusvastane, kui ta märkis, et kaebuse esitaja puudega lapsele määratud Luksemburgi toetus ja kaebuse esitajale kui selle lapse isale määratud Euroopa toetus on sama laadi. Oma 16. juuni 2008. aasta vastuses kaebuse esitajale viitas parlament õigesti *Centeno Mediavilla* [12] kohtupraktikale, kinnitades, et Euroopa meetme õiguspärasust tuleb hinnata selle vastuvõtmise kuupäeval olemasolevate faktide ja õigusnormide alusel. 2004. aastal olid asjassepuutuvad asjaolud siiski samad, mis käesolevas asjas, st kaebuse esitaja poeg oli puudega ja tal oli õigus saada Luksemburgi toetust. Ombudsman ei ole teadlik kohtuotsusele eelnenud kohtupraktikast, milles võrreldi Euroopa kahekordse ülalpeetava lapse toetust ja Luksemburgi toetust personalieeskirjade artikli 67 lõike 2 tähenduses.

31. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib õigusvastased deklaratiivsed haldusaktid tagasi võtta tagasiulatuvalt. Hoogovensi *[* 13] arvestades näib, et reegel, mille kohaselt tühistamine on lubatud ainult mõistliku aja jooksul, ei pruugi olla kohaldatav selliste deklaratiivsete õigusvastaste tegude suhtes [14] .

32. Sellega seoses märkis ombudsman, et parlament on alates kohtuotsuse tegemise kuupäevast oma halduspraktikat nõuetekohaselt muutnud. Kuigi parlament tühistas oma ebaseadusliku meetme viivitamata, keeldus ta seda tegemast tagasiulatuvalt ja maksis kaebuse esitajale tema juhtumi puhul õigusvastaselt mahaarvatud summa. Ombudsman leidis siiski, et käesoleval juhul oleks mõistlik, et tagasivõtmine oleks tagasiulatuv, et täita oma eesmärki.

33. Esiteks ilmnes, et **ainult** kaebuse esitajal ja W-l on lapsed, kellele Luksemburgi toetust makstakse. Seega olid nad ainsad parlamendi ametnikud, kes võisid tühistamisest sel ajal ja tulevikus kasu saada. Hr W. olukord on juba lahendatud. Ombudsman leidis kaebuse esitaja suhtes toime pandud õigusvastaste tegude heastamiseks, et parlament peaks oma otsuse tagasiulatuva jõuga tühistama, nagu ta tegi W. puhul pärast kohtuotsust.

34. Teiseks, kuigi Euroopa kahekordse ülalpeetava lapse toetuse eesmärk on aidata ametnikel toime tulla suurte kulutustega, mis on vajalikud puudega lapse hooldamiseks, on Luksemburgi toetus ette nähtud kulude katmiseks, mis võimaldavad puudega isikul ühiskonnas tegutseda. Mõlemal toetusel on tugev sotsiaalne eesmärk. Oma õigusvastase tegevusega käesolevas asjas eitas parlament seda eesmärki ja ohustas puudega isiku õiguspäraseid ootusi parema elu suhtes. Sellega seoses tuletas ombudsman meelde Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 26, milles on sätestatud, et liit tunnustab ja austab puuetega inimeste õigust saada kasu meetmetest, mille eesmärk on tagada nende iseseisvus, sotsiaalne ja tööalane integratsioon ning osalemine ühiskonnaelus.

35. Lõpuks viitas parlament oma 26. juuni 2008. aasta vastuses õiguskindluse põhimõttele, et põhjendada oma keeldumist tühistada kõnealune õigusvastane otsus tagasiulatuvalt. Ombudsman ei olnud veendunud, et kaebuse esitaja poolt kohtule kaebuse esitamise tähtaja järgimata jätmine õigustaks tema ja lõppkokkuvõttes puudega lapse erahuvide ohverdamist. Nagu Euroopa Kohus märkis oma „klassikalises“ kohtuotsuses SNUPAT, *mis käsitleb* õigusvastase haldusakti tühistamist, „ei saa õiguskindluse tagamise *põhimõtet, mis on oluline,*

kohaldada absoluutsel viisil, vaid selle kohaldamist tuleb kombineerida seaduslikkuse põhimõttega; küsimus, milline neist põhimõtetest oleks igal konkreetsel juhul ülimuslik, sõltub avaliku huvi võrdlusest erahuvidega . [15] Samuti tegi Euroopa Kohus kohtuotsuses järgmise järelduse: „Mis *puudutab apellandi õiguste kindlaksmääramist, siis 18. septembril 2000 teatavaks tehtud mahaarvamisotsus on muutunud lõplikuks koos kõigi rahaliste tagajärgedega, kuna seda ei vaidlustatud hagi esitamise tähtaja jooksul. Kohus otsustab siiski, et parlament peab maksma apellandile summad, mis arvati tema töötasust alusetult maha alates 1. juulist 2003, st 26. juuni 2003. aasta otsuse jõustumise kuupäevast, koos intressidega.* "

36. Seetõttu leidis ombudsman, et keeldumine hüvitada kaebuse esitajale Euroopa toetuse ebaseaduslik mahaarvamine, millega keelduti andmast rahalist abi puudega lapse juba niigi koormatud vanemale, ei ole kooskõlas hea halduse põhimõtetega. Tegemist oli haldusomavoli juhtumiga. Seda süvendas asjaolu, et oma esimeses artikli 90 lõike 2 kaebuses palus kaebuse esitaja parlamendil enne mahaarvamist oodata W. juhtumi tulemust, kuid parlament keeldus seda tegemast.

37. Eespool toodut arvesse võttes esitas ombudsman kooskõlas Euroopa Ombudsmani põhikirja artikli 3 lõikega 6 järgmise soovituse projekti.

„Parlament peaks tagasiulatuvalt maksma kaebuse esitajale kahekordse ülalpeetava lapse toetust ajavahemikul 1. märtsist 2004 kuni 1. aprillini 2005, nimelt 5500 eurot."

Ombudsmanile pärast soovituse projekti esitamist esitatud argumendid

Euroopa Parlamendi põhjendatud arvamus

38. Esiteks rõhutas parlament oma suurimat austust ombudsmani märkuste vastu, eelkõige seetõttu, et käesolev juhtum mõjutab üksikisiku huve. Sellegipoolest keeldus ta soovituse projektist kinni pidamast.

39. Parlament märkis, et ombudsmani soovitus maksta tagasi kahekordse ülalpeetava lapse toetuse summast maha arvatud summad puudutas tõenäoliselt rohkem kui kahte ametnikku.

40. Kaebuse esitaja halduslik ja õiguslik olukord muutus lõplikuks, kuna ta ei vaidlustanud seda personalieeskirjades sätestatud tähtaja jooksul. Euroopa Liidu kohtute praktika kohaselt on personalieeskirjade artikli 90 lõikes 2 [16] ja artikli 91 lõikes 3 [17] sätestatud kaebuste ja kaebuste esitamise tähtajad avaliku korra küsimus. Need on kehtestatud selleks, et tagada selgus ja kindlus kohtuolukordades.

41. Õiguskindluse põhimõtet, mis on Euroopa õiguse üldpõhimõte, tuleb mõista nii, et haldusasutus peab aja jooksul tagama üksikute kohtuolukordade õigusliku stabiilsuse ja veenduma, et kohaldatavad eeskirjad on selged.

42. Individuaalset haldusakti tühistavaid kohtuotsuseid ei saa kohaldada nende isikute suhtes, kes ei olnud menetlusosalised. Kaebuse esitaja ei olnud kohtuotsuse osaline ja Euroopa Kohtu tühistatud meede teda otseselt ei puudutanud.

43. Võttes arvesse õiguskindluse põhimõtte ja eelkõige kohtuliku kindluse nõude tähtsust, märkis parlament, et ta ei poolda kohtuotsuse kohaldamist kaebuse esitaja olukorrale.

44. Kaebuse esitaja olukord puudutab personalieeskirjadest tulenevat individuaalset õigust. 2007. aastal tegid ühenduse kohtud muid otsuseid, mille tulemusel parlament muutis oma halduspraktikat alates otsuste tegemise kuupäevast. Kui parlament teeks otsuse kaebuse esitaja kasuks, looks see tõenäoliselt pretsedendi institutsioonis.

45. Liidu kohtute kohtupraktika [18] kohaselt, kui kohtuotsust kohaldataks sarnastes olukordades olevate ametnike suhtes, pikendaks see nende jaoks sarnaste otsuste vaidlustamiseks kehtestatud tähtaegu mitte ainult pärast kohtuotsuse tegemist, vaid ka enne kohtuotsuse kuupäeva tehtud otsuste vaidlustamiseks.

46. Lisaks võib kohtuotsuse mõju suvaline tähtaeg olla vaidlustatav või vaieldav, kui selle tagasiulatuv kohaldamine rikuks usaldusväärse finants- ja haldusjuhtimise põhimõtteid.

47. Parlament juhtis tähelepanu sellele, et mõju eelarvele võib olla väga märkimisväärne ka muudes valdkondades, kus Euroopa kohtud on kohustanud ametisse nimetavat asutust või ametiisikut muutma oma personalieeskirjade tõlgendust. Parlament viitas kohtuotsusele *Cristina Asturias Cuerno vs. komisjon* , [19] milles Esimese Astme Kohus tühistas ametisse nimetava asutuse otsuse mitte maksta kodumaalt lahkumise toetust ametnikele, kes töötasid parlamendiliikme assistentidena konkreetsel ajavahemikul. Kui parlament kohaldaks kohtuotsust kaebuse esitaja olukorrale tagasiulatuvalt, võiksid ametnikud, keda eespool nimetatud juhtum puudutab, taotleda parlamendilt kodumaalt lahkumise toetuste tagasiulatuvat maksmist.

48. *SNUPATi* kohtupraktika, millele ombudsman oma soovituse projektis viitas, näeb ette, et õiguskindluse põhimõte ei ole absoluutne ja selle kohaldamine peab olema kooskõlas seaduslikkuse põhimõttega. Samas kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus siiski, et õiguskindluse põhimõte võib olla ülimuslik, kui kõnealuste huvide vastava tähtsuse hindamine „annab *(ed) kõigepealt selle otsuse tegijale* “. Lisaks *põhines* SNUPATi kohtupraktika kaebuse esitaja omadest erinevatel faktilistel ja õiguslikel asjaoludel.

49. Käesoleval juhul on huvide tasakaal siiski üldise huvi kasuks, et mitte tekitada ohtu, et parlament võib olla kohustatud haldusakti tagasi võtma ja maksma summad, mis tuleb tasuda tagasiulatuvalt, kui liidu kohus tühistab ametniku isiklikke huve kahjustava otsuse.

50. Parlament ei võtnud kaebuse esitaja ees mingit kohustust lükata oma otsus edasi Euroopa Liidu kohtutes poolelioleva kohtuasja tõttu.

Ombudsmani hinnang

51. Ombudsman avaldab sügavat kahetsust, et Euroopa Parlament on võtnud puudega lapse vanema esitatud kaebuse suhtes õigusliku lähenemisviisi, võtmata arvesse asjaolu, et kõik personalieeskirjadest tulenevad õigused ei ole samad.

52. Ombudsman ei pea kasulikuks jätkata õiguslike argumentide vahetamist parlamendiga. Nagu on märgitud tema soovituse projektis, ei takista parlament isegi juhul, kui parlament ei ole õiguslikult kohustatud kohtuotsust täitma seoses ametnikega, kes on sarnastes tingimustes, kuid kes ei olnud kohtuasja pooled, õiguslikult kohaldamast selliste ametnike suhtes Euroopa Kohtu tõlgendust liidu õiguse kohta.

53. Sellega seoses soovib ombudsman teha kaks märkust. Esiteks tuletab ta meelde väljakujunenud kohtupraktikat, [20] millest parlament on kindlasti teadlik ja mis näeb ette, et Euroopa Kohtu antud liidu õiguse tõlgendusel on tagasiulatuv mõju, välja arvatud juhul, kui Euroopa Kohus määrab tähtaja seoses oma kohtuotsuse mõjuga asjakohasele tõlgendusele [21] . Ombudsman märgib, et kohtuotsuses ei otsustanud Euroopa Kohus sellist piirangut personalieeskirjade asjakohaste artiklite tõlgendamisel.

54. Teiseks märgib ta, et Euroopa Kohtu otsused puudega **lastega** töötajatele mõeldud peretoetuste individuaalsete nõuete kohta on eriti olulised, isegi kui neil ei ole *erga omnes* mõju. Käesolevas asjas on tegemist laste [22] ja puuetega inimeste [23] põhiõigustega. Need on kodifitseeritud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja kujutavad endast siduvat ELi õigust. Ombudsman leiab, et ametnikule seetõttu, et ta elab Euroopa pealinnas, mitte oma kodumaal, makstava kodumaalt lahkumise toetuse sotsiaalne kaal ei ole sama mis kahekordse ülalpeetava lapse toetuse puhul, mida makstakse töötajatele, kes vajavad oma puudega laste eest hoolitsemist. Ombudsman märgib sellega seoses, et Euroopa Liidu kõrgeim kohus otsustas kohtuotsuses mitte järgida oma kohtujuristi seisukohta, vaid teha otsuse puudega lapse vanema kasuks.

55. Parlament näib olevat seisukohal, et kui ta nõustub ombudsmani soovitusega, paluvad paljud ametnikud, keda otsus puudutab, või muud kohtuotsused kohtuasjades, milles nad ei olnud osalised ja milles parlament mõisteti süüdi tema tegevuse õigusvastasuse eest, samasugust kohtlemist. Ombudsman juhib siiski tähelepanu sellele, et parlamendi nõustumine tema soovituse projektiga kujutaks endast üksnes pretsedenti *sarnaste* asjaolude puhuks. Isegi kui parlament väidab, et tema töötajate hulgas on rohkem kui kaks sarnast juhtumit, on ombudsman veendunud, et neid on endiselt väga vähe.

56. Parlament otsustas mitte nõustuda soovituse projektiga, mille ombudsman tegi puudega lapse vanema kasuks. Parlament esindab Euroopa kodanikke ning peaks mõistma ja austama selliste vanemate olukorda paremini kui ükski teine institutsioon. Kuid ta ei suutnud seda teha. Lisaks tegutses parlament ilmselgelt ebaõiglaselt, kui ta ei järginud kaebuse esitaja taotlust peatada oma otsus enne kohtuotsuse tegemist. Ombudsmanil ei ole muud valikut kui juhtum lõpetada ja teha allpool kriitiline märkus.

57. Eespool toodut silmas pidades peab ombudsman samuti asjakohaseks teavitada parlamendi petitsioonikomisjoni oma haldustalituste seisukohast seoses laste ja puuetega inimeste põhiõigustega.

B. Järeldused

Selle kaebuse uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle järgmise kriitilise märkusega:

Parlamendi keeldumine hüvitada kaebuse esitajale Euroopa toetuse ebaseaduslik mahaarvamine, millega keelduti andmast rahalist abi puudega lapse juba niigi koormatud vanemale, ei olnud kooskõlas hea halduse põhimõtetega. Seda raskendab asjaolu, et kaebuse esitaja palus oma esimeses artikli 90 lõike 2 kaebuses parlamendil enne mahaarvamist oodata W. juhtumi tulemust, kuid parlament keeldus seda tegemast.

Tegemist oli haldusomavoli juhtumiga.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja parlamenti.

P. Nikiforos Diamandouros

Strasbourg, 18. oktoober 2010

[1] Personalieeskirjade artikli 67 lõige 3 on sõnastatud järgmiselt: *„Ülalpeetava lapse toetust võib kahekordistada ametisse nimetava asutuse või ametiisiku põhjendatud eriotsusega, mis põhineb meditsiinilistel dokumentidel, millega tõendatakse, et asjaomasel lapsel on vaimne või füüsiline puue, millega ametnik kannab suuri kulutusi.“*

[2] Personalieeskirjade artikli 67 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt: *„Käesolevas artiklis nimetatud peretoetusi saavad ametnikud deklareerivad muudest allikatest makstavad samalaadsed toetused; viimati nimetatud toetused arvatakse maha VII lisa artiklite 1, 2 ja 3 alusel makstavatest toetustest.“*

[3] Kohtuasi T-33/04: Weißenfels vs. Euroopa Parlament, EKL AT 2006, lk I-A-2–1.

[4] Kohtuasi C-135/06 P: Weißenfels vs. Euroopa Parlament, EKL 2007, lk I-12041.

[5] Oma vastuses kaebuse esitaja artikli 90 lõike 2 kohasele kaebusele märkis parlament, et tühistas otsuse vähendada Luksemburgi toetust lihtsale seadusjärgsele lapsetoetusele, kui kaebuse esitaja lapsed saavad 26-aastaseks, põhjendusel, et need kaks toetust ei ole sama

laadi.

[6] Kohtuasi T-147/95: Pavan vs. parlament, EKL 1996, lk I-A-291.

[7] Personalieeskirjade artikli 91 lõige 3 on sõnastatud järgmiselt: „Lõike 2 alusel esitatud apellatsioonkaebused esitatakse kolme kuu jooksul. Ajavahemik algab:

– kaebusele vastuseks tehtud otsusest teatamise kuupäeval;

– vastamise tähtaja möödumisel, kui kaebus on esitatud artikli 90 lõike 2 kohaselt esitatud kaebuse rahuldamata jätmise otsuse peale; kui kaebus lükatakse tagasi sõnaselge otsusega pärast seda, kui see on vaikimisi tehtud otsusega tagasi lükatud, kuid enne kaebuse esitamise tähtaja möödumist, hakkab kaebuse esitamise tähtaeg kulgema uuesti."

[8] Vt joonealune märkus 4.

[9] Esimese Astme Kohtu 11. juuli 1997. aasta määrus: Kohtuasi T-16/97: Chauvin vs. komisjon, EKL 1997, lk II-681, punkt 43.

[10] Ombudsman tuletab meelde, et parlament on varem kohaldanud oma ametnikele *erga omnes* Euroopa Liidu kohtu õiguslikku tõlgendust tema menetluses olevas konkreetses kohtuasjas. See toimus seoses uute personalieeskirjade XIII lisas ette nähtud üleminekumeetmetega. Selline tegevus kinnitab, et vastupidiselt sellele, mida Euroopa Parlament praegu arvab, on täiesti seaduslik, et institutsioon kohaldab Euroopa kohtu/kohtute õiguslikku tõlgendust.

[11] kohtuasi C-135/06 P: Weißenfels vs. Euroopa Parlament, EKL 2007, lk I-12041, eelkõige punkt 99:

„Seetõttu ei ole personalieeskirjade kohane toetus ja Luksemburgi toetus personalieeskirjade artikli 67 lõike 2 tähenduses samasugused."

[12] 22. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-443/07 P: Isabel Clara Centeno Mediavilla jt vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata.

[13] kohtuasi 14/61: Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken N.V. vs. Euroopa Söe- ja Teraseühenduse Ülemamet, EKL 1962, lk 253.

[14] Vt eespool nimetatud kohtupraktika punkt 6:

„Lisaks tuleb teha vahet, sest reegel, mis nõuab, et taganemine peab toimuma mõistliku aja jooksul, varieerub vastavalt asjaoludele sisuliselt ja ulatuselt. Tegelikult on see norm, millel võib olla märkimisväärne tähtsus juhul, kui tegemist on üksikõigusi loovate otsustega, vähem oluline, kui tegemist on puhtalt deklaratiivsete otsustega.

Otsus liidetud kohtuasjades 42 ja 49/59: SNUPAT *vs. Ülemamet* (EKL 1961, lk 1953, punkt 78).

[16] Personalieeskirjade artikli 90 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt: „Iga isik, kelle suhtes kohaldatakse käesolevaid personalieeskirju, võib esitada ametisse nimetavale asutusele kaebuse teda kahjustava meetme kohta, kui nimetatud asutus on teinud otsuse või kui ta ei ole võtnud personalieeskirjades ettenähtud meedet. Kaebus tuleb esitada kolme kuu jooksul. Ajavahemik hakkab kulgema:

– õigusakti avaldamise kuupäeval, kui tegemist on üldist laadi meetmega;

– otsuse asjaomasele isikule teatavaks tegemise kuupäeval

– vastamistähtaja möödumisel, kui kaebus käsitleb lõikes 1 sätestatud vaikimisi tehtud otsust lükata taotlus tagasi."

[17] Vt joonealune märkus 7.

[28. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-389/98 P: Gevaert vs. komisjon, EKL 2001, lk I-65, punktid 49, 55, 56] ja Esimese Astme Kohtu 14. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-242/94: Sergio del Plato vs. komisjon (EKL 1994, lk II-961, punktid 18 ja 20): „Otsus, mis käsitleb üht või mitut taotleja kolleegi, võib kujutada endast uut olulist asjaolu, mis õigustab tema juhtumi uuesti läbivaatamist, kui asjaomased olukorrad on sarnased ja eelkõige juhul, kui põhjused, mis õigustavad otsust, mis võidakse vastu võtta pärast uuesti läbivaatamist, ei erine põhjustest, mis õigustasid otsuse vastuvõtmist, millele taotleja tugineb uute asjaoludega."

[19] Vt 19. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas T-473/04: Cristina Asturias Cuerno vs. komisjon (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata). Käesolev kohtuasi puudutas kodumaalt lahkumise toetuse maksmist ametnikele või muudele teenistujatele, kes olid töötanud parlamendiliikme assistentidena personalieeskirjade VII lisa artikli 4 lõike 1 punktis a ette nähtud võrdlusperioodil.

[20] Ombudsman tuletab meelde, et õiguslikes aruteludes viidatakse liidu õiguse põhimõtteid käsitlevale kohtupraktikale analoogia alusel, mitte seetõttu, et viidatud juhtumi asjaolud on samad, mis käsitletava juhtumi puhul.

[21. märtsi 1988. aasta otsus kohtuasjas C24/86: Blaizot vs. University of Liege jt (EKL 1988, lk I-379, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

[22] Vt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 24 (lapse õigused) (http://www.europarl.europa.eu/charter/default_en.htm) [Linki].

„1. Lapsel on õigus sellisele kaitsele ja hoolitsusele, mis on vajalik nende heaoluks. Nad võivad vabalt väljendada oma seisukohti. Neid seisukohti võetakse arvesse neid puudutavates küsimustes vastavalt nende vanusele ja küpsusele.

2. Kõikides lastega seotud toimingutes, mida teevad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud asutused, tuleb esikohale seada lapse huvid.

3. Igal lapsel on õigus säilitada regulaarsed isiklikud suhted ja otsene kontakt oma mõlema vanemaga, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus tema huvidega.“

[23] Vt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 26 (Puuetega inimeste integreerimine):

„Liit tunnustab ja austab puuetega inimeste õigust saada kasu meetmetest, mille eesmärk on tagada nende iseseisvus, sotsiaalne ja tööalane integratsioon ning osalemine ühiskonnaelus.“